

Svidenje.

(Spisal *Angelar Zdénčan.*)

(Konec).

III.

Bog se poslužuje čestokrat tudi nepopolnostij, da doseže svoj namen. Zaradi neubogljivosti Vinka in Cenice je zvedel tujec za Balohov dom in po njiju ga je pripeljal v njegovo rojstno hišo.

Popoldne so mati pričakovali očeta domov in mlada ptička sta tudi čakala, ali s težkim srcem in sicer — očetove kazni. A to pot sta ji ušla. Kazen ni prišla. Sevé, to je bila izjema danes.

Nakrat stopijo v hišo oče in z očetom tudi tuji prodajalec. Po običajnem pozdravu je stopil tujec k otrokoma in ju prijazno vprašal:

„No, kako vama dopade ura in uhani?“

Temu vprašanju je sledilo molčanje, in rdečica je oblila Vinka in Cenico. V malo besedah so razložili mati došlima vso zadevo.

„Za danes jima odpustite!“ prosi tujec. „Znabiti je bila božja volja, da je po teh otrocih pripeljal po mnogih letih nazaj — izgubljenega strica in brata Antona.“

Presenečenje je zavladelo v sobi. Mati niso vedeli, ali bi verjeli ali ne, otroci pa še tega razumeli niso. Le oče so se resno, a veselo držali, ker so že vse vedeli.

Da bodo čitatelji razumeli nenadno svidenje, moramo stvar razložiti in poseči nekaj let nazaj.

Pri Balohovih sta bila dva brata: Jožef, star deset let, in Anton, ki je imel komaj štiri leta. Kar naenkrat pa je zmanjkalo mlajšega Antona in ž njim hlapca, ki je služil mnogo let pri Balohovih.

Za njima ni bilo ne sluha ne duha, in vse iskanje in prizadevanje ni imelo zaželenega uspeha. Mnogo let je za tem preteklo. Ljudje so se le malokdaj spominjali Balohovega hlapca, ki jim je uropal otroka iz maščevanja zaradi neke ženitnine; matere so le še od časa do časa strašile nepokojne otroke z Balohovim hlapcem.

Kar se pojavi nenadoma nekega dné v vasi ubegli Balohov hlapec: raztrgan, razcapan, prepaden in bolan. Spravili so ga k županu, kjer je za smrt zbolel. Na smrtni postelji pa se je skesal in prosil odpuščanja Balohovega Jožeta, ki je že tedaj gospodaril. Povedal je, da je dal malega Tončka neki igrališki družbi, ki je bila takrat ravno v vasi. Kmalu zatem je hlapec preminil. O izgubljenem Antonu pa zopet ni bilo ne duha ne sluha, dokler ga ni Bog s pomočjo njegovih stričnikov pripeljal na rojstni dom.

Veselo popoldne je bilo pri Balohovih in novi stric jim je pripovedoval dogodke svojega življenja.

IV.

Stric Anton je začel pripovedovati o svojem življenju:

Ko sem se zavedel, sem bil v družbi glumaških igralcev. Sprva sem mislil, da sem glavarjev sin, a skoraj sem zvedel, da so me nekje pobrali, da bi me izučili za igralca. Proti meni so se obnašali vsi prav surovo, posebno glavar. Le jedna oseba me je ljubila in ta je bila najstarejša glavarjeva hči. Ona mi je povedala, da me je prinesel neki hlapec, a odkod sem in zakaj me je ukrad, kje in kdo so moji stariši, o tem ni sama nič vedela. Učil sem se jezdit, skakati in druge take vrtoglave in vratolomne igre. Kadar nisem česar prav naredil, je pel neusmiljeno bič po mojem hrbtu. Tako smo hodili skozi deset let po Štajerskem in Kranjskem. Jaz sem se že nekoliko privadil tega pustolovnega življenja, dasi mi je bilo vedno še hudo za neznanimi stariši, za neznano mi domovino. A Bog me je tudi tega rešil.

Poslednji čas se je našemu gospodarju začelo slabo goditi: zaslužek je bil pičel, in mi smo čutili njegovo jezo. Neke poletne noči pa je zginil z nekoliko denarjem v Ameriko. Vso svojo družino je zapustil v bedi. Bili smo brez gospodarja in potaknili smo se, kamor smo se mogli.

Jaz sem vstopil v tistem trgu v službo pri nekem kramarju, ki je hodil po semnjih. Bil je star okrog

štirideset let in neoženjen. Ker sem hvalil starejšo glavarjevo hčer, ki mi je res mnogo koristila in me obvarovala marsikake nesreče, vzel jo je za ženo. Jaz sem mu pomagal doma in pri kupčiji in čez nekaj let sem sam začel hoditi z drobnarijo po semnjih. Res ni mnogo zaslužka, ali tekom let sem si prislužil vendar nekaj za starost. Hodil sem od kraja do kraja, povsod tujec in neznanec in iskal svojega rojstnega kraja. A bilo je vse zaman: postaral sem se skoraj, a do danes je bilo moje vedno potovanje brezuspešno.

Ko sem pa prišel danes v ta kraj, bilo mi je vse nekako domače, kakor da bi že kdaj videl te kraje. Upanje me je še posebno navdalo, ko sem zvedel za ime vaše hiše.

Popoldne sem se napotil proti vaši hiši in na poti dobil vašega očeta, svojega brata Jožefa. Kmalu me je spoznal po veliki lisi, katero imam od rojstva sem na svojem vratu. Po kratkem pomenku sva se spoznala: dolgo ločena brata. Vzprejmite me za brata, za strica...!

Veselje je zavladovalo v Balohovi hiši po stričevem prihodu. Ostal je doma in odprl malo prodajalnico. Posebno sta ga ljubila Vinko in Cenica; zato sta pa dobila od njega tudi prav mnogo igrač. Žalostno je bilo dopoldne semanjega dne za Vinka in Cenico, a srečen in vesel popoldan, a še bolj veseli prihodnji dnevi.

2 Kamen naj priča.

Mestnu Bagdadu je živel jako bistroumen sodnik, ki je po svoji poštenosti slovel daleč na okrog. Nekega dne pride k njemu ubožan kupec in ga prosi, naj rabsodi, da mu plača neki krojač, ki mu dolguje sto goldinarjev.